

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

*Кафедра генетики, селекції і насінництва
сільськогосподарських культур*

СЕЛЕКЦІЯ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР

Методичні вказівки для практичних занять
та самостійної роботи з дисципліни
«СПЕЦІАЛЬНА СЕЛЕКЦІЯ ТА НАСІННИЦТВО
ПЛОДОВИХ І ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР»
за кредитно-трансферною системою
організації навчального процесу для студентів
стаціонарної форми навчання

Галузь знань 20 – «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність (професійне спрямування) 201 «Агрономія»
Освітній рівень: «Магістр»

Біла Церква
2018

Рекомендовано до видання
радою агробіотехнологічного факультету
(Протокол № 12 від 31.05.2018 р.)

Укладачі: Лозінський М.В., Кубрак С.М., Сидорова І.М., Шубенко Л.А., Шох С.С., Сабадин В.Я., кандидати с.-г. наук

Селекція овочевих культур: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво плодових і овочевих культур» за кредитно-трансферною системою організації навчального процесу для студентів стаціонарної форми навчання / М. В. Лозінський, С.М. Кубрак, І.М. Сидорова та ін. – Біла Церква, 2018. – 83 с.

Методичні вказівки для практичних занять складені відповідно до навчальної дисципліни «Спеціальна селекція та насінництво плодових і овочевих культур» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності «Агрономія», з метою забезпечення контролю знань за кредитно-трансферною системою організації навчального процесу.

Рецензенти: Стадник А.П., д-р с.-г. наук, професор;
Козак Л.А., канд. с.-г. наук, доцент

ПЕРЕДМОВА

У рішенні питань з підвищення врожайності овочевих культур, поліпшення їх якості велике значення надається різним сортам.

Овочеві культури характеризуються великою кількістю ознак. Одними із них є сортові ознаки. В селекційно-насінницькій роботі знання апробаційних ознак має велике значення. При цьому слід враховувати їх мінливість під впливом умов вирощування і в залежності від якості насіння.

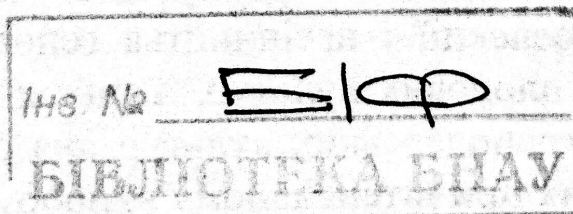
Для селекційної, сортовипробувальної і насінницької роботи необхідно добре знати сорти овочевих рослин, уміти відрізнити один сорт від іншого за багатьма ознаками.

З метою поліпшення селекції і насінництва овочевих і баштанних культур в країні (створені спеціалізовані господарства, станції первинного насінництва) з лабораторіями або опорними пунктами науково-дослідних установ по вирощуванню насіння супереліти і еліти на базі кращих спеціалізованих насінницьких господарств і дослідно-виробничих господарств науково-дослідних установ.

Завдання насінництва полягає не лише в розмноженні сортів, але і в збереженні високих сортових і посівних якостей насіння.

Для встановлення сортових якостей насінницьких посівів овочевих культур і їх відповідності вимогам Державних стандартів України (ДСТУ 7160 – 2010) на насіння цих культур, а також для перевірки умов вирощування і виконання господарством прийомів, необхідних для збереження і підвищення урожайних якостей насіння, проводиться сортова оцінка посівів цих культур – польова апробація.

Правильна і своєчасно проведена апробація, сортові прочистки і обстеження насінницьких посівів дають можливість одержання високоякісного сортового і гібридного насіння, та відповідно високих урожаїв овочевих і баштанних культур.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Модуль 1. СЕЛЕКЦІЯ ДВОРІЧНИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР	6
Тема 1. АПРОБАЦІЙНІ ТА СОРТОВІ ОЗНАКИ КАПУСТИ БІЛОГОЛОВОЇ, ЇХ ВАРІЮВАННЯ	6
Тема 2. АПРОБАЦІЙНІ ТА СОРТОВІ ОЗНАКИ БУРЯКА СТОЛОВОГО, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	14
Тема 3. АПРОБАЦІЙНІ ОЗНАКИ МОРКВИ СТОЛОВОЇ, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	21
Тема 4. АПРОБАЦІЙНІ ТА СОРТОВІ ОЗНАКИ ЦИБУЛИ РІПЧАСТОЇ, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	27
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЯ № 1.....	34
Модуль 2. СЕЛЕКЦІЯ ОДНОРІЧНИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР.....	36
Тема 5. АПРОБАЦІЙНІ ОЗНАКИ ПОМІДОРА, ЇХ МІНЛИВІСТЬ.....	36
Тема 6. СОРТОВІ ОЗНАКИ ПЕРЦЮ І БАКЛАЖАНА, ЇХ МІНЛИВІСТЬ	42
Тема 7. СОРТОВІ ОЗНАКИ ОГІРКА, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	50
Тема 8. АПРОБАЦІЙНІ ТА СОРТОВІ ОЗНАКИ КАВУНА, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	56
Тема 9. АПРОБАЦІЙНІ ТА СОРТОВІ ОЗНАКИ ДИНИ, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	63
Тема 10. АПРОБАЦІЙНІ ОЗНАКИ ГОРОХУ І КВАСОЛІ ОВОЧЕВОЇ, ЇХ ВАРІЮВАННЯ.....	72
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЯ № 2.....	79